

ADVIES AAN GEMEENTERAAD

Zaak	0965215549/215557
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Afdeling	Bedrijfsvoering
Datum besluit college B&W	10 juni 2025
Portefeuillehouder	S.C.J. Scheepers
Financiële consequenties	Verwezen wordt naar de paragraaf 'Financiële aspecten'.

ONDERWERP Ombuigingsvoorstellen voor periode 2026 e.v.

BESLISPUNT

1. In te stemmen met de door de klankbordcommissie voorgestelde ombuigingsformats.
2. In te stemmen met het inzetten van € 800.000 uit de algemene reserve; € 200.000 per jaar gedurende 2026 tot en met 2029 (op basis van de regeling 'Inzet surplus algemene reserve' uit de landelijke notitie incidenteel / structureel).
3. In te stemmen met een onderzoek naar alternatieven voor de Gezonde Basisschool voor de Toekomst, waarbij voor de kosten van de uitvoering, ingaande 2026, structureel € 100.000 beschikbaar is. De uitkomst van dit onderzoek zal uiterlijk in december 2025 middels een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd.

OVERLEG GEVOERD MET (ADVIES INGEWONNEN BIJ)

Klankbordcommissie (bestaande uit 2 personen per fractie)

SAMENVATTING

Om de gemeente Simpelveld financieel gezond te houden, moet de gemeente vanaf 2026 maatregelen nemen. De door de ambtelijke organisatie opgestelde ombuigingsformats zijn in een aantal sessies met de klankbordcommissie besproken. De doelstelling is dat uiteindelijk in de raadsvergadering van 3 juli 2025 een pakket van bezuinigingsvoorstellen worden geaccordeerd die verwerkt kunnen worden in de begroting 2026-2029.

INLEIDING

Om de gemeente Simpelveld financieel gezond te houden, moet de gemeente vanaf 2026 maatregelen nemen. Vanaf dat jaar ontvangt de gemeente Simpelveld, evenals de andere gemeenten, veel minder geld van het rijk en heeft de gemeente Simpelveld een grote terugval in inkomsten. Het jaar 2026 wordt betiteld als het zogenaamde "ravijnjaar". Gemeenten zijn voor circa 2,5 miljard gekort in het gemeentefonds. Ook de gemeente Simpelveld wordt aanzienlijk gekort in het gemeentefonds. We zijn voor het grootste gedeelte afhankelijk van de inkomsten van het rijk. Dit maakt dat we eind 2024 aan de slag zijn gegaan met een bezuinigingsopgave. Om te komen tot bezuinigingen is een plan van aanpak opgesteld. Dit 'Plan van aanpak Ombuigingen 2026 e.v.' is op 24 september 2024 middels een Raadsinformatiebrief met de Raad gedeeld.

WET- EN REGELGEVING

Gemeentewet
Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten en Provincies

STRATEGISCHE VISIE / BELEIDSPROGRAMMA

Deze bezuinigingsopgave is programmaoverstijgend.

RELATIE MET BESTAAND BELEID / EERDERE VOORSTELLEN

N.v.t.

OVERWEGINGEN

Klankbordcommissie

In oktober 2024 heeft via de griffie een uitvraag plaatsgevonden voor deelnemers aan de klankbordcommissie (twee personen per fractie). Deze klankbordcommissie is in totaal vier keer bij elkaar gekomen. Doel van de klankbordcommissie was om de door de ambtelijke organisatie opgestelde ombuigingsvoorstellen te beoordelen en door te leiden naar de Raad.

Het proces

Om te komen tot de ombuigingsvoorstellen is de volgende aanpak toegepast. De ambtelijke organisatie is gevraagd om alle gemeentelijke producten te beoordelen en te bezien of er ombuigingsmogelijkheden zijn. Daarbij is meegegeven dat bij deze beoordeling, dit ongeacht de (maatschappelijke) wenselijkheid hiervan dient gebeuren. Deze keuze is immers voorbehouden aan de gemeenteraad. Wel kan ambtelijk worden aangeven welke mogelijk negatieve effecten kunnen ontstaan als gevolg van het doorvoeren van de betreffende ombuiging. Op deze wijze is getracht een zo compleet mogelijk beeld van ombuigingsmogelijkheden in beeld te brengen.

Zoals hiervoor vermeld zijn in principe alle producten beoordeeld. Echter een groot aantal producten zijn (deels) op (korte) termijn niet of slecht beperkt te beïnvloeden. Om dit te illustreren geven wij het volgende inzicht in de grofmazige opbouw van de gemeentelijke begroting 2025; onderstaand de lasten die niet of pas op termijn (deels) zijn te beïnvloeden:

Jaarlijkse afschrijvingslast reeds gedane investeringen	€ 1.125.000 (niet beïnvloedbaar)
Jaarlijkse rentelasten lopende leningen	€ 195.000 (niet beïnvloedbaar)
Dotatie onderhoudsvoorzieningen*:	
-gebouwen	€ 242.000
-wegen	€ 503.000
	€ 745.000 (niet beïnvloedbaar)
Salariskosten	€ 8.493.000 (beperkt beïnvloedbaar)
Verbonden partijen	€ 7.976.000 (beperkt beïnvloedbaar)

Doorbetaling rijksbudgetten bijstandsuitkeringen	€ 2.008.000 (niet beïnvloedbaar)
Jeugdzorg arrangementen	€ 3.520.000 (beperkt beïnvloedbaar)
Wmo HbH en begeleiding	€ 1.755.000 (beperkt beïnvloedbaar)
Totaal	€ 25.817.000

*Onderhoudsvoorzieningen bepaald op minimaal onderhoudsniveau ter voorkoming kapitaalvernietiging; is minimale eis van financiële toezichthouder.

In de primitieve begroting 2025 bedragen de totale lasten € 34.580.000. Uit voorgaande opstelling blijkt dat indicatief € 25.817.000 niet of pas op termijn (deels) is te beïnvloeden. Resteert derhalve circa € 8.763.000 aan lasten die wel zijn te beïnvloeden. Dat is zo'n 25% van het begrotingstotaal. Maar ook hierin zitten onderdelen die niet of nauwelijks op korte zijn te beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan kosten van software applicaties, verzekeringspremies, energielasten, klein onderhoud etc. Kortom de speelruimte om te komen tot ombuigingen is beperkt. Daarbij spelen uiteraard ook aspecten als wettelijke verplichtingen, continuïteit, etc. een belangrijke rol. Dit maakt het proces om te komen tot ombuigingen complex.

Voorstel van de klankbordcommissie

De klankbordcommissie doet drie voorstellen:

1. De door het ambtelijk apparaat opgestelde ombuigingsformats zijn onderwerp van gesprek geweest in de diverse vergaderingen van de klankbordcommissie. De beraadslagingen hebben er in geresulteerd dat de klankbordcommissie een positief advies heeft afgegeven voor de formats zoals weergegeven in bijlage 1 (totaaloverzicht van de formats). Voor de daarmee corresponderende formats zie bijlage 2. Voorgesteld wordt om in te stemmen met deze ombuigingsformats.
2. Een van de voorgestelde formats betrof een stijging van het OZB-tarief met 15%. Door de klankbordcommissie wordt aan de raad voorgesteld om, ter demping van de stijging van het OZB-tarief, voor de jaren 2026 tot en met 2029 jaarlijks € 200.000 van de algemene reserve in te zetten; dit op basis van de regeling 'Inzet surplus algemene reserve' uit de landelijke notitie incidenteel / structureel.
3. De klankbordcommissie stelt voor om te stoppen met de Gezonde Basisschool voor de Toekomst (GBT) maar wel dat ambtelijk een onderzoek zal worden uitgevoerd naar alternatieven voor de GBT. Onderzoek zou zich moeten richten op het vanaf januari 2026 aanbieden van een gezonde snack en extra beweging voor de schoolkinderen (indien mogelijk door lokale leveranciers en verenigingen). De uitkomst van dit onderzoek zal uiterlijk in december 2025 middels een afzonderlijke raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Het voorstel van de klankbordcommissie is eveneens dat de kosten van de uitvoering (dus niet het onderzoek) maximaal € 100.000 zouden mogen bedragen; vandaar het voorstel om dit bedrag niet te bezuinigen. Dus in het totaaloverzicht van de ombuigingsformats wordt de GBT als volledige bezuiniging meegenomen (€ 250.000) echter in het financiële overzicht in de paragraaf 'financiële aspecten' wordt het bedrag van € 100.000 weer opgenomen.

OPTIES

Niet van toepassing

PERSONELE ASPECTEN

Dit raadsvoorstel heeft geen directe personele gevolgen; uiteraard hebben enkele ombuigingsvoorstellen dat wel.

FINANCIËLE ASPECTEN

Het financieel perspectief, inclusief verwerking van de genoemde punten uit de paragraaf 'overwegingen', laat de volgende ontwikkeling zien:

	2026	2027	2028	2029	
SALDO BERAP VOORJAAR 2025	-€ 2.461.294	-€ 1.820.571	-€ 1.401.162	-€ 1.675.000	*
GEMEENTEFONDS (VOORJAARSNOTA 2025):					
1. Damping terugval gemeentefonds	€ 214.715	€ 224.259	€ 217.142	€ 215.878	
2. Tekorten voor rekening rijk	€ 222.230	€ 220.008	€ 218.196	€ 215.878	
3. Groeipad maatregelen HA	€ 267.320	€ 237.545			
4. Eigen bijdrage Jeugdzorg			-€ 137.031	-€ 135.576	
5. Sturen op trajectduur jeugdzorg			-€ 35.839	-€ 35.458	
6. Indexeren opbrengst HA			-€ 267.211	-€ 264.372	
Totaal	-1.757.030	-1.138.759	-1.405.905	-1.678.650	
OMBUIGINGSFORMATS	€ 1.688.750	€ 1.318.578	€ 1.310.942	€ 1.247.600	
INZET ALGEMENE RESERVE	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	
MOGELIJK ALTERNATIEF GBT	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	
NIEUWE SALDI	31.720	279.819	5.037	-331.050	
* het jaar 2029 is geïndexeerd					

N.B. De Meicirculaire 2025 is pas zeer recent (voor het opstellen van dit raadsvoorstel) beschikbaar gekomen; de financiële vertaling daarvan heeft nog niet kunnen plaatsvinden.

Doelstelling is behaald om in ieder geval het jaar 2026 sluitend te krijgen. De jaren 2027 en 2028 zijn eveneens sluitend, in tegenstelling tot het jaar 2029. Voor het jaar 2029 rest komende periode nog een opgave die mede afhankelijk is van de (landelijke) ontwikkelingen.

AANBESTEDING

Niet van toepassing

COMMUNICATIE

Om de inwoners van de gemeente te informeren over enerzijds de landelijke financiële situatie van gemeenten en anderzijds 'voor te bereiden' over de ingrijpende keuzes die de gemeente moet maken, is reeds een artikel hieromtrent geplaatst in de Troebadoer en op social media.

Na de besluitvorming door de Raad zal over de gemaakte keuzes en de gevolgen hiervan via de gebruikelijke kanalen gecommuniceerd worden.

EVALUATIE

Niet van toepassing

VERVOLG / PLANNING

Na besluitvorming door de Raad zullen de gerealiseerde bezuinigingen via de begroting 2026-2029 worden verwerkt.

BIJLAGEN

- 1 Totaaloverzicht ombuigingen (ID: 215838)
- 2 Formats ombuigingen (ID: 215839)

BESLISPUNT

1. In te stemmen met de door de klankbordcommissie voorgestelde ombuigingsformats.
2. In te stemmen met het inzetten van € 800.000 uit de algemene reserve; € 200.000 per jaar gedurende 2026 tot en met 2029 (op basis van de regeling 'Inzet surplus algemene reserve' uit de landelijke notitie incidenteel / structureel).
3. In te stemmen met een onderzoek naar alternatieven voor de Gezonde Basisschool voor de Toekomst, waarbij voor de kosten van de uitvoering, ingaande 2026, structureel € 100.000 beschikbaar is. De uitkomst van dit onderzoek zal uiterlijk in december 2025 middels een afzonderlijke raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd.

In haar vergadering van d.d. 10 juni 2025 _____

Het college van burgemeester en wethouders in Simpelveld,

De secretaris,

De burgemeester,

De heer G.H.J. Hollands

Mevrouw S.C.J. Scheepers